

Overlegorgaan
Fysieke Leefomgeving

“ Jaarplan 2024

Vooruitkijken naar een jaar in het OFL

Jaarplan 2024

Vooruitkijken naar een jaar in het OFL

Inhoud

1	Woord vooraf	4
2	Overleg in 2024	5
2.1	Binnenvaarttafel	5
2.2	Deltaprogramma	6
2.3	Mariene Strategie	7
2.4	Mobiliteitsvisie 2050	8
2.5	Nationaal Burgerberaad Klimaat	9
2.6	Nationaal Klimaatplatform (NKP)	10
2.7	Natuurinclusief Nationaal Overleg	13
2.8	Noordzeeoverleg	14
2.9	Nota Ruimte	15
2.10	Platform Spoorgoederenvervoer en Leefomgeving	16

1 Woord vooraf

Dit is het jaarplan van het Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL) voor het jaar 2024. In dit jaarplan beschrijven we de activiteiten en projecten die we verwachten voor 2024. Verzoeken voor nieuwe projecten kunnen bij het OFL het hele jaar door binnenkomen. Dat betekent dat in de loop van het jaar projecten kunnen starten die nu nog niet in beeld zijn. Alle actuele projecten zijn op onze website te vinden: www.overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl.

Net als in 2023 zien we een behoefte aan een plek waar een vaste groep mensen periodiek met elkaar overlegt, zoals het Platform Spoorgoederenvervoer en Leefomgeving, de Binnenvaarttafel en het Natuurinclusief Nationaal Overleg. Voor het Noordzeeoverleg en overleg over het Deltaprogramma biedt het OFL al langer zo'n vaste overlegplek.

Daarnaast blijven andere vormen van overleg, zoals consultaties, van belang. Bijvoorbeeld als meer laagdrempelige manier om mensen te laten meepraten en als opmaat naar meer structurele of meer verdiepende overleggen. Ook blijft het essentieel om overleggen te blijven voeren waarbij er ruimte is voor betrokkenheid van een grotere groep mensen en organisaties, zoals bij de overleggen over de Mobiliteitsvisie en de Nota Ruimte.

We maakten dit jaarplan in de overgangperiode tussen de verkiezingen van 22 november 2023 en een nieuw kabinet. Een nieuw kabinet kan een nieuwe koers betekenen. Welke koers dat ook wordt: overleg, samenwerking en dialoog tussen overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en burgers blijft van groot belang. Iedere stem is het waard gehoord te worden. En voor goed geïnformeerd en weloverwogen overheidsbeleid zijn die stemmen onontbeerlijk. Juist in een tijd waarin grote transities gaande zijn in de fysieke leefomgeving.

Janneke de Jong,
Algemeen secretaris OFL

2 Overleg in 2024

In de regel zijn er in het OFL meerdere samenhangende overleggen en andere activiteiten over één onderwerp. Samen noemen we dat een project. Hieronder staat welke projecten er voor 2024 te verwachten zijn in het OFL.

Voor 2024 verwachten we de volgende projecten:

1. Binnenvaarttafel
2. Deltaprogramma
3. Mariene Strategie
4. Mobiliteitsvisie 2050
5. Nationaal Burgerberaad Klimaat
6. Nationaal Klimaat Platform (NKP)
7. Natuurinclusief Nationaal Overleg (NiNO)
8. Noordzeeoverleg (NZO)
9. Nota Ruimte
10. Platform Spoorgoederenvervoer en Leefomgeving

Hieronder staat een toelichting per project op alfabetische volgorde.

2.1 Binnenvaarttafel

OFL-voorzitter:	Jeroen de Haas
Soort overleg:	Samenwerking en dialoog
Periode:	Vanaf 2024
Betrokken vanuit samenleving:	Naar verwachting vertegenwoordigers van de binnenvaartsector, de transportsector, kennispartners, financiële instellingen
Betrokken vanuit rijksoverheid:	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (minister voor Klimaat en Energie)
Betrokken vanuit decentrale overheden:	Naar verwachting vertegenwoordigers uit gemeenten en provincies

Opgave

De inzet van het kabinet Rutte IV is om - in lijn met de wens van de Europese Green Deal van 11 december 2019¹ - het aandeel van binnenvaart in de transportketen te vergroten. De gedachte is dat deze modal shift kan bijdragen aan het verminderen van het wegvervoer en voor de klimaatopgave. Om dat te kunnen waarmaken is het volgens de minister van Infrastructuur en Waterstaat nodig om te bewegen naar²:

- Klimaatneutrale en nagenoeg emissieloze binnenvaart.
- Klimaatadaptieve en betrouwbare vaarwegen.
- Meer digitalisering.
- Ketenoptimalisatie.

Verzoek aan OFL

Het verzoek aan het OFL is een Binnenvaarttafel in te richten en te faciliteren. De aanleiding voor dat verzoek waren de toekomstvisie op de binnenvaart en de bijbehorende actieagenda van de minister van Infrastructuur en Waterstaat.

¹ Zie [resource.html \(europa.eu\)](https://resource.html(europa.eu)), p. 12

² Zie [Zee- en binnenvaart | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

Op 30 november 2022 heeft de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de toekomstvisie op de binnenvaart gedeeld met de Tweede Kamer³. Deze visie is nader uitgewerkt in een actieagenda. Op 24 november 2023 heeft de Minister van Infrastructuur en Waterstaat de Actieagenda Toekomst Binnenvaart naar de Tweede Kamer gestuurd. Deze actieagenda heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in overleg met de binnenvaartsector opgesteld.

Inzet OFL 2024

Na een serie voorgesprekken eind 2023, gaat de Binnenvaarttafel in 2024 echt van start. Begin 2024 benoemt de voorzitter de leden van de Binnenvaarttafel en zal de eerste bijeenkomst plaatsvinden. De voorzitter stelt in overleg met deze leden de werkwijze en onderlinge afspraken vast. De secretaris maakt - in overleg met de voorzitter en de leden - een agenda voor de eerste periode: welke besprekingspunten zijn er voor de uitwerking van de actieagenda?

Beoogd resultaat

- Nadere invulling en uitvoering van de actieagenda, waaronder de actieagenda uitwerken tot concrete acties met tijdspad.
- Sectorbrede afstemming over de grote transities in de binnenvaart.

Aandachtspunten

Er zijn volop raakvlakken met andere thema's, waarvoor vaak ook beleidstrajecten gaande zijn. Dat zijn onder andere:

- Ruimtelijke ontwikkeling (Nota Ruimte, zie ook verder in dit hoofdstuk).
- Bredere ontwikkelingen mobiliteit en transport (Mobiliteitsvisie 2050, zie ook verder in dit hoofdstuk).
- Green deal Zeevaart, Binnenvaart en Havens.
- Staat van de infrastructuur, bijvoorbeeld 'Basiskwaliteit RWS-netwerk'.

2.2 Deltaprogramma

OFL-voorzitter:	Johan van de Gronden
Soort overleg:	Consultatie en dialoog
Periode:	Sinds 2011
Betrokken:	
Samenleving:	Organisaties actief in het waterdomein, onder meer uit de domeinen natuur, grondstoffen, recreatie, landbouw, transport.
Rijksoverheid:	Deltacommissaris

Opgave Deltaprogramma

In het Deltaprogramma staat hoe de overheid:

- Nederland beschermt tegen overstromingen
- Zorgt voor voldoende zoetwater
- Werkt aan een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van Nederland⁴

Verzoek aan OFL

Over het Deltaprogramma zijn veel overleggen op verschillende plekken en met diverse stakeholders, vanwege de decentrale uitvoering van het programma. Naast de decentrale overleggen is er behoefte aan overleggen op landelijk niveau. Op verzoek van de Deltacommissaris is er in het OFL twee keer per jaar een overleg op landelijk niveau.

³ Zie [Zee- en binnenvaart | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

⁴ Meer informatie staat op de website van het Deltaprogramma: [Wat is het nationaal Deltaprogramma? | Deltaprogramma | Deltaprogramma](#)

Motivatie voor de langdurige betrokkenheid van het OFL bij het Deltaprogramma is dat het Delta-programma te maken heeft met veel uiteenlopende belangen. In het OFL kunnen deze uiteenlopende belangen zichtbaar gemaakt worden. Betrokkenen uit de samenleving hebben zo de kans om uit te spreken hoe het programma raakt aan hun belangen, kennis en ideeën en daarover in dialoog te gaan. Dit helpt om vervolgens in het Deltaprogramma nieuwe afwegingen te maken.

Inzet OFL 2024

Onder leiding van OFL-voorzitter Johan van de Gronden vindt in het voorjaar van 2024 een formele OFL-bijeenkomst plaats. Deze bijeenkomst is een consultatie over het Deltaprogramma 2025, dat op Prinsjesdag 2024 verschijnt. Deelnemers aan de bijeenkomst reageren op een conceptversie van het Deltaprogramma 2025 en de bijbehorende hoofdlijnenrapportage. In het najaar organiseert het OFL aanvullend een informeel overleg over het Deltaprogramma. Dit overleg is een verdiepende dialoog, bedoeld om in een vroeg stadium aandachtspunten mee te geven voor het programma. Samen met de deelnemers bepaalt de OFL-voorzitter over welke onderwerpen de dialoog gaat.

In 2024 gaat de in 2023 gestarte verkenning naar alternatieve participatievormen voor het Deltaprogramma door. De rol die het OFL daarin kan hebben is onderdeel van die verkenning.

Beoogd resultaat

Tijdens de formele consultatie krijgen deelnemers de gelegenheid hun inbreng te leveren op een belangrijk moment in de totstandkoming van het Deltaprogramma. Het informele overleg biedt daarnaast ruimte voor OFL-deelnemers om zich verder te verdiepen in onderwerpen die zij zelf belangrijk vinden, zonder daarbij een standpunt in te nemen of een formeel advies te geven.

Verder is het streven om in 2024 een beeld te vormen over wat de impact van de verkenning naar alternatieve participatievormen op het overleg in het OFL is. Concrete vragen daarbij zijn:

- In hoeverre geven we ook regionale vraagstukken uit het Deltaprogramma een plek in het OFL?
- Wat is het doel van het OFL-overleg over het Deltaprogramma voor de komende periode?
- Welke overlegvorm past daarbij?

Aandachtspunten

- Co Verdaas is in december 2023 Peter Glas opgevolgd als Deltacommissaris.

2.3 Mariene Strategie

OFL-voorzitter:	Johan van de Gronden
Soort overleg:	Consultatie
Periode:	2024
Betrokken:	
Samenleving:	Organisaties actief in het waterdomein
Rijksoverheid:	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (incl. Natuur en Stikstof)

Opgave Mariene Strategie

De Mariene Strategie is bedoeld om de zee schoner en gezonder te maken. Dat doel komt voort uit de Europese Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM, 2008). De KRM verplicht Europese Lidstaten om voor hun eigen zeegebied een mariene strategie te maken voor bescherming, behoud en herstel van het mariene milieu⁵.

⁵ In 2010 heeft Nederland de KRM verankerd in de Waterwet. Voor de actualisatie van de Mariene Strategie schrijft het bij de Waterwet behorende Waterbesluit (in art. 4.6a Wtb) voor dat de initiële beoordeling, bedoeld in artikel 4.3, eerste lid, onderdeel c, onder 1°, eenmaal in de zes jaren herzien wordt. Dit gebeurt samen met een actualisatie van de omschrijving van de goede milieutoestand, en de milieudoelen en bijbehorende indicatoren, bedoeld in artikel 4.3, eerste lid, onderdeel c, onder 2° en 3° (tezamen de Mariene Strategie deel 1).

Verzoek aan OFL

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft het OFL gevraagd om een consultatie over de actualisatie van deel 1 van de Mariene Strategie. Deel 1 gaat over het stellen van milieudoelen en het beoordelen van de milieutoestand van het Nederlandse deel van de Noordzee. Dit verzoek om een consultatie komt voort uit het Waterbesluit en de Waterregeling.⁶ Daarin is bepaald dat verschillende organisaties en overlegstructuren bij de voorbereiding van de Mariene Strategie worden geraadpleegd.

Inzet OFL 2024

Naar verwachting zal begin 2024 een consultatie plaatsvinden in het OFL. De aandachtspunten en inzichten uit de consultatie zal de voorzitter in een advies aan de betrokken bewindspersonen sturen.

Beoogd resultaat

Verrijking van de Mariene Strategie door de inbreng van organisaties in het OFL.

Aandachtspunten

- De Mariene Strategie is technisch ingewikkeld. Om te zorgen dat meer organisaties in staat zijn om betrokken te zijn, kan het helpen om vóór en tijdens het overleg het betrokken ministerie te vragen wat zij kan doen om het begrijpelijk te maken voor meer mensen, zoals in het Deltaprogramma bijvoorbeeld een visuele presentatie gemaakt is.
- In de Waterregeling is de betrokkenheid van het overlegorgaan vastgelegd. Dat is enerzijds een mooie borging en tegelijkertijd brengt het een risico met zich mee dat consultatie in het overlegorgaan vooral het afvinken van een verplichting wordt.
- Bij een consultatie staat meestal een document centraal, in dit geval de (conceptversie van de) Mariene Strategie deel 1. Om te voorkomen dat de consultatie een speelbal wordt van de ambtelijke en politieke realiteit, is er wat voor te zeggen een consultatie niet volledig afhankelijk te maken van het al dan niet beschikbaar zijn van dat ene document.

2.4 Mobiliteitsvisie 2050

OFL-voorzitter:	Jeroen de Haas
Soort overleg:	Consultatie
Periode:	Vanaf 2022
Betrokken:	
Samenleving:	Organisaties actief in onder meer logistiek, mobiliteit, natuur en milieu, innovatie, inclusie, toerisme
Rijksoverheid:	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Decentrale overheden:	Gemeenten, provincie

Opgave Mobiliteitsvisie 2050

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) maakt in samenwerking met andere ministeries een Mobiliteitsvisie 2050. Het doel van de Mobiliteitsvisie is om de basis te leggen voor een weloverwogen mobiliteitsbeleid. Uitgangspunt voor die visie is dat 'iedereen in Nederland recht heeft op goede bereikbaarheid' van onder meer werk, winkels, scholen, zorginstellingen en natuur en dat 'bereikbaarheid werkt als de slagader van onze samenleving en economie.'⁷ De bedoeling is om een integraal bereikbaarheidsbeleid te maken. Dat wil zeggen dat 'de samenhang van bereikbaarheid met de ruimtelijk opgaven, met vitale functies, met internationale netwerken, met andere brede welvaartsdoelen en de samenhang tussen modaliteiten.'⁸

⁶ In artikel 4.4, lid 2 van het Waterbesluit staat 'bij regeling van Onze Minister kunnen organisaties en overlegstructuren worden aangewezen die bij de voorbereiding van het beheerplan voor de rijkswateren worden geraadpleegd met betrekking tot de mariene strategie voor de Noordzee.' In de Waterregeling staat vervolgens dat het Overlegorgaan Water en Noordzee, wordt aangewezen. Het OFL is de opvolger van het Overlegorgaan Water en Noordzee.

⁷ Kamerbrief over Hoofdlijnennotitie Mobiliteitsvisie, 17 maart 2023, p. 1

⁸ Mobiliteitsvisie 2050- Hoofdlijnennotitie, p.16

Verzoek aan OFL

In 2022 heeft het ministerie van IenW gevraagd om een OFL-consultatie voor de contourennota voor de Mobiliteitsvisie 2050. IenW wilde op die manier in een vroeg stadium een brede groep consulteren. Het OFL-secretariaat en het ministerie van IenW zijn in gesprek over een vervolg op de consultaties uit 2022 en 2023. De mogelijke inzet van het OFL-secretariaat daarbij is meer structurele betrokkenheid van maatschappelijke organisaties in het OFL bij de volgende fase van de uitwerking van de Mobiliteitsvisie.

Inzet OFL 2024

De inzet van het OFL krijgt nader invulling naar aanleiding van nog lopende gesprekken over een vervolg van de OFL-betrokkenheid.

Aandachtspunten

- Organisaties die eerder deelnamen aan OFL-consultaties vragen het ministerie om de tijd te nemen voor het verder concretiseren van de Mobiliteitsvisie.
- Het tempo waarin de deelvisies op nationaal personenvervoer, internationaal personenvervoer en goederenvervoer tot stand komen is verschillend. Dit maakt het gesprek over waar die drie samenkomen lastiger en brengt een risico op onevenwichtigheid met zich mee.
- De Mobiliteitsvisie hangt nauw samen met diverse andere thema's. In de OFL-consultaties kwam met name de samenhang met ruimtelijke ordening (Nota Ruimte) aan ter sprake.

2.5 Nationaal Burgerberaad Klimaat⁹

OFL-voorzitter:	Nog niet bekend, benoeming voorzien in 2024
Soort overleg:	Burgerberaad
Periode:	Start voorbereidingen 2023, burgerberaad in 2025
Betrokken:	
Samenleving:	175 burgers (via gewogen loting te selecteren)
Rijksoverheid:	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en ministerie van Economische Zaken en Klimaat (minister van Klimaat en Energie)

Opgave

De opgave voor het nationaal burgerberaad is tweeledig:

- Invloed op de klimaatopgave
Het doel van het burgerforum is om de invloed en zeggenschap van burgers op de klimaatopgave te vergroten door hen om advies te vragen. Als samenleving staan we voor de opgave om klimaatverandering tegen te gaan. Hoe we dat doen verandert onze omgeving, het dagelijks leven en raakt aan ieders portemonnee. Het is belangrijk dat mensen daarover mee praten en er een stem in hebben. De overheid wil burgers daarom beter betrekken bij de klimaatopgave en energietransitie.
- Democratisering
Daarnaast is het doel om de representatieve democratie te versterken door meer mensen beter te betrekken bij politieke besluitvorming die hen raakt.

Verzoek aan OFL

Op 18 juli 2023 heeft het kabinet het burgerforum over klimaat- en energiebeleid ingesteld over de vraag 'Hoe kunnen we als Nederland eten, spullen gebruiken en reizen op een manier die beter is voor het klimaat?'. Dit was het resultaat van een proces dat de Minister voor Klimaat en Energie en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties samen met de Tweede Kamer hebben doorlopen, waarin ze hebben onderzocht of en hoe kabinet en Kamer gezamenlijk een burgerforum over klimaat en energiebeleid zouden kunnen organiseren. In een instellingsbesluit¹⁰ is vastgelegd dat het burgerberaad

⁹ In het instellingsbesluit staat 'Burgerforum klimaat- en energiebeleid'. In de praktijk spreken we van burgerberaad klimaat.

¹⁰ [Instellingsbesluit Burgerforum klimaat- en energiebeleid](#)

wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter,¹¹ die wordt ondersteund door het onafhankelijke secretariaat van het OFL. De organisatie van het burgerberaad kan op deze wijze voortbouwen op de ervaring en expertise van het OFL-secretariaat op het gebied van overleg, dialoog en samenwerking.

Inzet OFL 2024

Het OFL-secretariaat werkt in 2024 verder aan de - in 2023 gestarte voorbereidingen voor het burgerberaad, waaronder het uitwerken van het proces van de loting, het communicatieplan, de organisatiestructuur, de mogelijkheden voor de vergoeding aan deelnemers en de opzet van de bijeenkomsten. Ongeveer 6 tot 8 maanden na het aanstellen van de voorzitter kan de eerste bijeenkomst van het burgerberaad starten. Er zullen minimaal zes bijeenkomsten plaatsvinden in een periode van ongeveer een half jaar.

Beoogd resultaat

- Advies van het burgerberaad in antwoord op de vraag: 'Hoe kunnen we in Nederland eten, spullen gebruiken en reizen op een manier die beter is voor het klimaat?'
- Impact van het advies van het burgerberaad, startend met
  - Een reactie van het zittende kabinet (binnen zes maanden na ontvangst van het advies);
  - Bespreking van het advies en de kabinetsreactie door de Tweede Kamer;
  - Een overleg tussen het kabinet en het burgerberaad over de opvolging van het advies van het burgerberaad, uiterlijk twaalf maanden na het uitbrengen van het advies.

Aandachtpunten

Belangrijke randvoorwaarden voor het succes van het burgerberaad zijn o.a. de betrokkenheid van en samenwerking tussen kabinet en Tweede Kamer. Ook is het cruciaal dat vooraf helder is wat de politiek met de adviezen van het burgerberaad gaat doen. Daarom zijn de vorige Kamer en het demissionaire kabinet respectievelijk een besprekings- en motiveringsplicht aangegaan ten aanzien van de adviezen. Het is nu aan de nieuw gekozen Tweede Kamer hoe zij invulling wil geven aan deze besprekingsplicht.

Daarnaast is het belangrijk dat ook burgers die niet aan het burgerberaad deelnemen goed geïnformeerd worden. Communicatie over het burgerberaad naar het bredere publiek is daarom cruciaal.

2.6 Nationaal Klimaatplatform (NKP)

OFL-voorzitter:	Kees Vendrik
Soort overleg:	Reflectie, samenwerking en (actie)onderzoek
Periode:	2022-2026
Betrokkenen:	
Samenleving:	Vele maatschappelijke organisaties en burgerinitiatieven, bijvoorbeeld op het terrein van sport, energie en landbouw, of gericht op kwetsbare groepen
Bedrijfsleven:	Voornamelijk kleinere (MKB) bedrijven en bedrijfsorganisaties die een bepaalde bedrijfssector of locatie (zoals bedrijventerreinen) vertegenwoordigen
Rijksoverheid:	Primair het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (minister voor Klimaat en Energie), daarnaast ook andere overheden
Decentrale overheden:	Voornamelijk gemeenten

Opgave

De klimaattransitie vormt de context voor het Nationaal Klimaat Platform. Meer specifiek gaat het om de transitie naar een economie en samenleving zonder uitstoot van broeikasgassen.

¹¹ De Minister van Infrastructuur en Waterstaat benoemt de voorzitter van het Burgerforum op grond van de Wet overleg fysieke leefomgeving.

Verzoek aan OFL

De minister voor Klimaat en Energie heeft verzocht in het OFL het Nationaal Klimaat Platform op te richten, ter vervanging van het Voortgangsoverleg van het Klimaatakkoord. Het motto dat daarbij centraal staat is ‘versnellen en verbinden’.

De twee kerntaken zijn:

1. Het gevraagd en ongevraagd signaleren en adviseren aan de minister voor Klimaat en Energie over ontwikkelingen die direct of indirect van belang zijn voor het klimaatbeleid. De focus van de adviezen zal liggen op de maatschappij en burgers en hun reflecties op het klimaatbeleid.
2. Het aanjagen van de dialoog over het klimaatbeleid in de samenleving, met bijzondere aandacht voor de thematiek rond de rechtvaardige transitie en het betrekken van groepen in de samenleving die minder verbondenheid en betrokkenheid voelen bij de klimaattransitie.

Inzet OFL 2024

Het NKP legt de focus op klimaatrechtvaardigheid en maatschappelijk empowerment. Empowerment door het versterken van het maatschappelijk initiatief in buurten, wijken, bedrijventerreinen en ketens. Klimaatrechtvaardigheid door het geven van stem en steun aan groepen in de samenleving die zich minder verbonden en betrokken voelen bij de klimaattransitie.

Samenvattend richt het NKP zich op:

- Het signaleren van voorbeelden, kansen en belemmeringen voor versnelling;
- Systemische analyse van de structurele factoren en condities die hierop van invloed zijn;
- Verbinden van organisaties en individuen waar dat de transitie kan versnellen;
- Agenderen van de beleidsinzet die nodig is om kwetsbare groepen te betrekken en maatschappelijk initiatief voldoende ruimte en steun te bieden.

De werkzaamheden van het NKP zijn georganiseerd binnen eerder gestarte programmalijnen:

- Burgers
- Ondernemers
- Beleidsondersteuning
- Versnellingsdialoog
- Communicatie

Binnen deze programmalijnen vinden er brede verkenningen plaats die kunnen resulteren in concrete projecten. Zo vindt er binnen het programma Burgers een verkenning plaats in kwetsbare wijken om in dialoog met bewoners, professionals en overheden te bepalen hoe verduurzaming van de woonomgeving kan bijdragen aan bestaanszekerheid. Binnen het programma Ondernemers wordt verkend welke belemmeringen MKB-ers tegenkomen en welke ondersteuning zij nodig hebben om mee te doen aan de klimaattransitie.

Net als in 2023 blijft verduurzaming van amateursportverenigingen een NKP-project. De bedoeling is om toe te werken naar een sportakkoord met daarin een gezamenlijke aanpak vanuit de sport, de energiewereld, financiering en overheid. Een nieuw project is gericht op jongeren in het MBO en HBO, een groep die nauwelijks betrokken is bij de klimaattransitie, maar die wel gevolgen ondervindt. Een voorlopig overzicht van alle geplande verkenningen en projecten staat hieronder weergegeven:

Programma	Onderwerp	Toelichting
Burgers	Van denken naar (samen) doen	<i>Verkenning</i> van de waarden en incentives die mensen aanzet tot actie in eigen omgeving, al of niet in collectief verband.
Burgers	Versnelling verduurzaming amateursport	<i>Project</i> gericht op een gezamenlijke aanpak vanuit de sport, de energiewereld, financiering en overheid voor verduurzaming van amateursportfaciliteiten.
Burgers	Verduurzaming zorgvastgoed	<i>Verkenning</i> in samenspraak met de sector en VWS van de kansen en belemmeringen voor structurele verduurzaming van zorgvastgoed.
Burgers	Jongeren	<i>Project</i> met en voor jongeren in het MBO.
Burgers	Signalenrapport Klimaat als kans	<i>Project</i> gericht op agendering van de mogelijkheden om met klimaatbeleid bij te dragen aan de bestaanszekerheid van kwetsbare groepen in onze samenleving.
Burgers	Kwetsbare wijken	<i>Verkenning</i> in kwetsbare wijken om in dialoog met bewoners, professionals en overheden te bepalen hoe verduurzaming van de woonomgeving kan bijdragen aan bestaanszekerheid.
Burgers	Programma Maatschappelijk Initiatief	<i>Project</i> gericht op ontwikkeling van een programma dat maatschappelijk initiatief structurele steun en ruimte biedt om de transitie te versnellen en bij te dragen aan klimaatrechtvaardigheid.
Ondernemers	MKB	<i>Verkenning</i> interviews en brede consultatie, werkbezoeken bij koplopers MKB en volgers m.b.t. belemmeringen, kansen, behoefte aan ondersteuning.
Ondernemers	Verduurzaming landbouw	<i>Project</i> in nauwe samenspraak met de sector en LNV om op basis van visies en duurzame praktijken een toekomstperspectief voor de sector te ontwikkelen.
Ondernemers	Bio-grondstoffen als sleutel voor verduurzaming	<i>Verkenning</i> van initiatieven, kansen en knelpunten voor een duurzame en hoogwaardige inzet van bio-grondstoffen.
Ondernemers	Verduurzaming bedrijventerreinen	<i>Project</i> gericht op de successen en knelpunten voor verduurzaming op verschillende typen bedrijventerreinen en de potentie daarvoor voor energie- en klimaatbeleid.
Beleid	Klimaatplan 2024	<i>Project</i> gericht op input in het Klimaatplan op basis van dialoog over de zorgen, wensen en voorkeuren vanuit geledingen van de samenleving die nog weinig gehoord zijn.
Communicatie	Top van Onderop 2024	Tweede editie van een evenement dat het brede publiek laat zien dat het in Nederland bruist van de succesvolle duurzame initiatieven.
Communicatie	Signalering actuele ontwikkelingen	Een reeks webinars waarin om de maand een actuele ontwikkeling of controversieel thema wordt belicht in dialoog met mensen uit de praktijk en experts.
Communicatie	Dilemma's in de energiemix	Een reeks dialoogbijeenkomsten over controversiële thema's die tot een patstelling (kunnen) leiden, zoals wind op land, biomassa, kernenergie.

Beoogd resultaat

Het uiteindelijke doel van het platform is positief bijdragen aan samenwerking tussen overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven in de transitie naar een economie en samenleving zonder uitstoot van broeikasgassen. Het NKP wil dat bereiken door kansen en knelpunten op te halen en te agenderen. De minister voor Klimaat en Energie, andere betrokken bewindslieden, bestuurlijk verantwoordelijke partijen en het bedrijfsleven kunnen deze kansen en knelpunten vervolgens vertalen in klimaatbeleid en andere oplossingen.

Aandachtpunten

- Klimaat en de klimaattransitie zijn in het oog springende onderwerpen in politiek en samenleving. Juist dan doet het ertoe extra alert te zijn op de onafhankelijke positie van het OFL, en in dit geval van het NKP, zodat er ruimte is en blijft voor uiteenlopende stemmen.
- Na een eerste periode waarin het NKP-team breed heeft gekeken naar wat er gaande is en wat er nodig is in de klimaattransitie, is het streven om in 2024 verdere stappen te zetten om meer focus aan te brengen. Meer focus kan ademruimte geven om meer en gericht de maatschappij in te gaan en signalen bij mensen op te halen.

2.7 Natuurinclusief Nationaal Overleg

OFL-voorzitter:	André van der Zande
Soort overleg:	Samenwerking
Periode:	Vanaf januari 2023
Betrokken:	
Samenleving:	Koplopers uit bedrijfsleven, maatschappelijke instellingen, jongerenorganisaties en overheden
Rijksoverheid:	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Opgave natuurinclusief

De opgave die centraal staat in dit project is Nederland meer natuurinclusief maken. Natuurinclusief staat voor dat je:

- De mogelijkheden van natuur inzet bij de grote transitieopgaven in ons land;
- De realisatie van meer natuur bevordert, ook buiten de (beschermde) natuurgebieden;
- Geen schade toebrengt aan de natuur, maar juist waarde toevoegt;
- Onze economie toekomstbestendig maakt (zonder ecologie geen economie);
- Burgers en maatschappelijke partners bij natuur en biodiversiteit betreft.

Kortom: biodiversiteit en natuur zijn verweven in alle maatschappelijke sectoren en in ons denken en doen als samenleving. De aanleiding om aan natuurinclusiviteit te werken is de observatie dat de natuur en biodiversiteit onder druk staan, terwijl biodiversiteit en natuurlijk kapitaal essentieel zijn voor een gezonde economie en florerende maatschappij.

Verzoek aan OFL

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft het OFL verzocht een onafhankelijk overleg in te richten voor de voortgang en versnelling van de uitvoering van de Agenda Natuurinclusief. Dit verzoek kwam voort uit eerdere betrokkenheid van het OFL bij de totstandkoming van de eerste agenda Natuurinclusief en een consultatie over de oprichting van een nationaal overleg eind 2022.

Inzet OFL 2024

Voor de eerste helft van 2024 is afgesproken dat het OFL het NiNO in zijn huidige vorm opnieuw organiseert en faciliteert. Tegelijk ontwerpt het OFL in samenspraak met de verzoekende partij (LNV) hoe het overleg na de zomer vorm krijgt. Met het terugtreden van André van der Zande als voorzitter en ambassadeur en het aantreden van een nieuwe persoon, ontstaat een natuurlijk moment om de kaarten opnieuw te schudden.

Beoogd resultaat

- Verder brengen van de samenwerking voor de Agenda Natuurinclusief 2.0;
- Verder uitwerken van de ambities en acties uit de Agenda Natuurinclusief 2.0.

Aandachtpunten

- Eind 2023 is een evaluatie van het NiNO gedaan. Begin 2024 komen de resultaten daarvan. In 2024 zal het OFL-secretariaat het initiatief nemen om met de andere betrokkenen na te gaan hoe de resultaten van de evaluatie van betekenis kunnen zijn in het vervolg van het NiNO.
- In 2024 komt er naar verwachting een nieuwe voorzitter voor het NiNO. Daarbij is het goed te overwegen hoe de NiNO-voorzitter en de Ambassadeur Natuurinclusief zich voortaan tot elkaar verhouden.

2.8 Noordzeeoverleg

OFL-voorzitter:	Sybilla Dekker
Soort overleg:	Samenwerking
Periode:	Vanaf 2018
Betrokken:	
Samenleving:	Vertegenwoordigers van de energiesector, maritieme sector, voedsel- en visserijsector, natuur- en milieuorganisaties
Rijksoverheid:	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)

Opgave Noordzee

Op de drukbevaren Noordzee vragen naast de scheepvaart drie grote transitie om ruimte: duurzame energiewinning, voedselvoorziening (waaronder visserij) en natuurbescherming en -herstel. Ten behoeve van de energietransitie wordt ingezet op veel meer windmolens op zee. Dat gaat ten koste van ruimte die beschikbaar is voor andere sectoren zoals voedselvoorziening/visserij en voor natuurbescherming en -herstel. Soms kunnen de opgaven elkaar versterken, maar veelal zijn keuzes noodzakelijk.

Verzoek aan OFL

Op verzoek van de minister van IenW, die ook coördinerend minister voor de Noordzee is, heeft toenmalig OFL-voorzitter Jacques Wallage in 2018 de beleidsvorming verkend voor een strategische overheidsagenda voor de Noordzee. Eind 2018 adviseerde hij het kabinet een kwaliteitssprong te maken in het beleidsvormingsproces. Zijn advies was om overheid en stakeholders in het Noordzeeoverleg (NZO) gezamenlijk toe te laten werken naar een Noordzeeakkoord (NZA). Naar aanleiding van dat advies is het Noordzeeoverleg gestart en het Noordzeeakkoord tot stand gebracht. Het Noordzeeoverleg is sindsdien gericht op de implementatie van het Noordzeeakkoord.

Inzet OFL 2024

Inzet voor 2024 is een voortzetting van de eerder gestarte werkwijze: voor de uitvoering van het Noordzeeakkoord zijn binnen het Noordzeeoverleg naast de plenaire vergadering meerdere werkgroepen, die zich bezighouden met de implementatie van het Noordzeeakkoord voor onderdelen van het Noordzeeakkoord. Daarnaast is er bij wijze van 'joint fact finding' een omvangrijk onderzoeksprogramma (MONS) opgezet, worden meerdere studies uitgevoerd en wordt het consensusvormend overleg ondersteund door een onafhankelijke wetenschappelijke klankbordcommissie.

In 2023 is een tussentijdse evaluatie uitgevoerd over de vraag of de doelstellingen van het Noordzeeakkoord in 2030 gehaald zullen worden en of de beschikbare financiële middelen voldoende zijn. In 2024 zal het Noordzeeoverleg opvolging geven aan de aanbevelingen uit de evaluatie.

Beoogd resultaat

- Verdere implementatie van het Noordzeeakkoord.
- Overeenstemming in het Noordzeeoverleg over de wijze waarop de aanbevelingen van de tussentijdse evaluatie worden opgevolgd en het gesprek in gang zetten.

Aandachtpunten

- Er gebeurt veel op de Noordzee. Dat vraagt in het Noordzeeoverleg expliciete keuzes voor wat wel en wat niet in het Noordzeeoverleg aan bod komt.
- Er staat spanning op de balans tussen de drie transities op de Noordzee (energie, voedsel en natuur), door verschillen in snelheid. Het is in 2024 belangrijk dat alle betrokkenen in het Noordzeeoverleg elkaar goed blijven informeren over wat gaande is in de drie transities en met elkaar blijven zoeken naar een gemeenschappelijke basis.

2.9 Nota Ruimte

OFL-voorzitter:	Jeroen de Haas
Soort overleg:	Consultatie
Periode:	Vanaf september 2023
Betrokken	
Samenleving:	Organisaties actief in onder meer bouwen, wonen, natuur, landbouw, mobiliteit
Rijksoverheid:	Ministerie van Binnenlandse zaken (minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening)

Opgave Nota Ruimte

De aanpak van de grote opgaven voor de komende periode, waaronder het omgaan met klimaatverandering, het toekomstbestendig maken van de landbouw, versterking van de natuur en de woningbouwopgave, zal naar verwachting grote impact hebben op de inrichting van de ruimte in Nederland. Impact op de leefomgeving van alle inwoners van Nederland. Hoe dat allemaal samenkomt, zal in beeld komen in de nieuwe ruimtelijke nota voor Nederland. Deze nieuwe nota kan 'gezien worden als een aangescherpte Nationale Omgevingsvisie'¹².

Verzoek aan OFL

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft het OFL gevraagd betrokken te zijn bij de totstandkoming van de nieuwe ruimtelijke nota.

Inzet OFL 2024

In antwoord op dat verzoek is in 2023 een OFL-consultatietraject opgestart voor de Nota Ruimte. Consultatie biedt ruimte voor inbreng van OFL-leden en -deelnemers, zonder de specifieke participatietrajecten voor de onderliggende nationale programma's en provinciale ruimtelijke voorstellen in de weg te zitten. De eerste consultatie was in 2023. In 2024 komt daar een vervolg op.

Beoogd resultaat

- Verrijking van de Nota Ruimte door de inbreng van diverse organisaties in het OFL.

Aandachtpunten

- De verkiezingen eind 2023 en de daarop volgende kabinetsformatie kunnen impact hebben op de planning van de Nota Ruimte. Het is belangrijk om de bij de consultatie betrokken OFL-leden en -deelnemers op de hoogte te houden hiervan, en in gesprek met betrokkenen na te gaan wat dit betekent voor de betrokkenheid van het OFL.

¹² [brief aan Tweede Kamer van minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening \(12 december 2022\)](#)

2.10 Platform Spoorgoederenvervoer en Leefomgeving

OFL-voorzitter:	Johan Remkes
Soort overleg:	Dialogoog en consultatie
Periode:	Vanaf september 2023
Betrokken:	
Samenleving:	Bewonersorganisaties, spoorgoederensector, spoorbeheerder ProRail
Rijksoverheid:	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (staatssecretaris van IenW) Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Decentrale overheden:	Provincies, gemeenten

Opgave

Het vinden van een balans tussen enerzijds ruimte geven aan spoorgoederenvervoer en anderzijds het borgen van een goede leefomgeving voor omwonenden. Juist gegeven de ambitie om te komen tot een modal shift: het verschuiven van goederenvervoer van de weg naar spoor (en water)¹³ en de grote behoefte aan woningen is een stevige opgave daarin een goede balans te vinden.

Verzoek aan het OFL

Staatssecretaris Vivianne Heijnen van Infrastructuur en Waterstaat heeft het OFL verzocht het Platform Spoorgoederenvervoer vorm te geven, om zo een vaste onafhankelijke plek te hebben voor dialoog tussen bewoners, spoorsector, spoorbeheerder en overheden over spoorgoederenvervoer en leefomgeving. Aanleiding voor dit verzoek was het 'Actieplan Leefbaar Spoor bij goederenvervoer' van Kamerlid Lisa van Ginneken.

Inzet OFL 2024

In 2024 zijn vier bijeenkomsten van het Platform voorzien, waarvan één gecombineerd met een werkbezoek van alle leden van het platform. Inzet is in ieder geval dat de voorzitter de nieuwe bewindspersonen aandachtspunten meegeeft op het thema spoorgoederenvervoer en leefomgeving. In de eerste bijeenkomsten van het jaar zal dat op de agenda staan.

Verder komt er een interne evaluatie van het eerste jaar van het platform. Die evaluatie gaat onder meer over de samenstelling van de groep leden en over de werkwijze en afspraken in het platform.

Beoogd resultaat

- Het platform is bedoeld voor dialoog tussen bewoners, spoorsector, spoorbeheerder en overheden over spoorgoederenvervoer en leefomgeving. Belangrijk daarin is dat bewoners in dit platform een vaste plek hebben, zodat hun stem deel uitmaakt van de dialoog. In andere tafels over spoorgoederenvervoer hebben bewoners geen plek aan tafel.

Aandachtspunten

- Het inhoudelijke thema van het platform is breed. Het is daarom belangrijk om het komende jaar de inhoudelijke agenda van het platform concretiseren.
- Juist in dit eerste jaar van het platform zullen de OFL-voorzitter en -secretarissen alert zijn op wat de leden nodig hebben om hun rol in het platform goed te vervullen.

¹³ Zie coalitieakkoord Rutte IV van 15 december 2021 en Europese Green Deal van 11 december 2019.

Dit is een uitgave van:

Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving
Rijnstraat 8 | 2515 xp Den Haag
Postbus 20901 | 2500 ex Den Haag

E-mail: info@ofl.nl

Kijk voor meer informatie op:
www.overlegorgaanfysiekeleefomgeving.nl

Uitgave | **Januari 2024**

